

GRADIVO ZA MEDIJE

Slovenija znižuje CO₂: dobre prakse

20 izbranih dobrih praks

a. Energetika

1. Ecopark Hartberg, Avstrija

Poslovno-industrijski park z demonstracijami tehnologij URE in OVE, razstavni in zabavišni prostor.

Delno na že zaprtem odlagališču komunalnih odpadkov.

Sistemi za solarno ogrevanje in hlajenje, kogeneracija na biomaso, PV sistemi, vetrnica, bioplinarna, proizvodnja naravnih izolacijskih snovi, kulturne prireditve in druženje.

Okoljevarstvena vizije lokalne skupnosti je ustvarila pogoje za:

- trajnostno delovanje javnih služb,
- povezavo raziskovalnih institucij z industrijo
- javno promocijo tehnologij OVE in URE

2. Raziskovalna enota OLEA Zagorje ob Savi

Raziskovalno izobraževalna bivalna enota, oblikovana kot energijski poligon.

Bivalna enota se sama oskrbuje s toploto, električno energijo in sanitarno vodo.

Uporaba rudniške vode in sončne energije, fotonapetostni sistem, gorivna celica na biometanol.

Zmanjšanje emisij CO₂: za delovanje ni emisij.

Drugi razlogi za izbor: inovativnost, lokalni izvajalci, usposabljanja izvajalcev, sodoben učni pripomoček.

3. Bohinj Park Hotel

Integralen koncept oskrbe in ravnanja z energijo: geotermalna voda, toplotne črpalke, uporaba odpadne sanitarne vode, kogeneracijska naprava na UNP, LED svetila.

Zmanjšanje emisij CO₂: 56% , 63 ton na leto.

Drugi razlogi za izbor: zaposlovanje lokalnega prebivalstva, nov model turistične ponudbe, dostop z vlakom.

4. Pogodbeno zagotavljanje oskrbe z energijo in prihrankov v Mestni občini Kranj

Od leta 2001 sistematičen pristop k energetske sanaciji sistemov oskrbe s toploto javnih stavb, izvajanje ukrepov na področju rabe toplote, električne energije in vode na osnovi pogodbene dobave energije in zagotovljenih prihrankov. Energetsko knjigovodstvo.

Prihranki: 4000 MWh iz zemeljskega plina, 5800 MWh toplote iz daljinskega ogrevanja in 5100 MWh toplote iz ELKO.

Zmanjšanje emisij CO₂: 3870 ton v obdobju 2002-2011 oz. 320 ton na leto.

5. Energijska prenova večjih stavb v Občini Jesenice

Vzpostavljanje energetske učinkovite občine s poudarkom na zmanjšanju rabe energije za ogrevanje stavb:

- program sorazmernih subvencij (do 30%)
- pogodbeno sofinanciranje s soudeležbo
- usposabljanje upravnikov stavb
- spletno orodje ENERGINET
- brošura s primeri dobre prakse energetskih prenov stavb
- pilotni projekti z izkazanimi prihranki 42-61 %

Potencial zmanjšanja izpustov TGP ob izvedenih ukrepih programa: 13.000 ton CO₂ na leto.

6. Daljinski sistem ogrevanja z biomaso in sončno energijo, Vransko

Daljinsko ogrevanje na lesno maso, dopolnjeno s toplotnimi solarnim sistemom za poletno obdobje, ki nadomešča ELKO.

Prvi tak sistem v Sloveniji.

Letna proizvodnja toplote solarne sistema: 400 MWh.

Zmanjšanje emisij CO₂: 200 ton na leto.

Drugi razlogi za izbor: inovativnost, finančni prihranki.

7. Združenje Slovenske fotovoltaične industrije

Združenje na področju vodilne tehnologije za izkoriščanje sončne energije pri proizvodnji električne energije

- zgled združevanja ponudnikov tehnologij obnovljivih virov energije.

Priprava industrijskih standardov, izobraževanj, podeljevanje internega standarda kakovosti, predstavitev delujočih fotonapetostnih elektrarn.

Gradnja in spremljanje delovanja PV sistemov na OŠ – vsi sistemi opremljeni z monitoringom energijskih in okoljske kazalnikov. Povezava z učnim procesom.

Zmanjšanje emisij CO₂: (vsi PV sistemi v SLO) 40.700 ton.

Drugi razlogi za izbor: velik izobraževalni pomen.

b. Trajnostna mobilnost

8. Carpooling

Spletna stran www.prevozi.org.

Spletno orodje za koordinacijo prevozov študentov.

Razlogi za izbor: manjši izpusti, manjša poraba goriva, manj zastojev, finančni prihranki uporabnikov.

9. Trajnostna mobilnost v Ljubljani

Sklop ukrepov.

Kolesarjenje: sistem izposoje koles Bicike(lj), izboljšane razmere za parkiranje koles, zagotavljanje kolesarskih površin ob novih ali rekonstruiranih cestah.

Hoja: povečanje območij za pešce, električno vozilo za prevoz potnikov v območju za pešce, štiri novi mostovi, namenjeni pešcem in kolesarjem.

Javni potniški promet: e-vozovnica Urbana, prikazovalniki na postajališčih, podaljšanje linij.

Razlogi za izbor: manjši izpusti, manjša poraba goriva, manj zastojev, finančni prihranki uporabnikov, več turistov v središču mesta, višja kakovost življenja.

10. Videokonferenice nadomeščajo službene poti

V podjetju Toyota Adria so sestanke v različnih krajih po regiji nadomestili z videokonferencami.

Službene poti v mnogih primerih niso več potrebne.

Zmanjšanje emisij CO₂: 19 ton CO₂ na leto.

Drugi razlogi za izbor: finančni prihranki 9.931 evrov na leto (enkratna naložba v opremo 7.000 EUR), boljši izkoristek delovnega časa zaposlenih, večja varnost zaposlenih.

c. Vrednostna veriga lesa

11. Center predelave lesa - HIZ Zeltweg, Avstrija

Celovita predelava lesa: gozd, primarna predelava, proizvodnja lepenjcev in končnih izdelkov, oblikovanje, energetska izraba ostankov predelave in odsluženih lesnih izdelkov.

Sinergijski učinki na zniževanje izpustov CO₂, široko lokalno partnerstvo, delovna mesta na podeželju, visoka dodana vrednost izdelkov, ni onesnaževanja.

12. Lesene skeletne hiše Damahaus

Podjetje se z okoliških gozdov oskrbuje z lesom in ga tam predela v gradbene elemente za gradnjo hiš.

Oživljanje skeletne lesene gradnje v Sloveniji.

Energija iz ostankov predelave lesa omogoča energetska samozadostno proizvodnjo.

Plod slovenskega znanja, sinergijski učinki na zniževanje izpustov CO₂, delovna mesta na podeželju, visoka dodana vrednost izdelkov.

d. Ekološko kmetovanje

13. Šolski ekovrtovi

Projekt Inštituta za trajnostni razvoj.

Sodeluje 144 šol, vrtcev in dijaških domov. 15 terenskih delavnic za permakulturno načrtovanje šolskega eko vrta, več seminarjev in razstav, e-bilten in spletni portal www.solskiekovrt.si.

Otroci vzpostavijo tesnejši stik z naravo in pridelavo hrane na način, ki omogoča varovanje okolja in narave.

Krepi se zavest o pomenu lokalne preskrbe in samooskrbe z ekološko pridelano hrano.

Razlogi za izbor: neposredno zmanjšanje izpustov z delno samooskrbo šol in vrtcev, izobraževanje za trajnostni razvoj, finančni prihranki.

14. Partnersko ekološko kmetovanje

Spletni portal Ekologičen v sodelovanju s 4 kmetijami.

Projekt vzpostavlja neposredno komunikacijo med kmeti in potrošniki ter spodbuja nova partnerstva.

Distribucija na kmetiji (odjemalci pridejo po zabojček) ali z dostavo na skupno lokacijo.

Razlogi za izbor: zmanjševanje okoljskega odtisa hrane, krepitev lokalne podeželske ekonomije, cenejša kakovostna hrana za odjemalce, negovanje tradicionalne pridelave hrane, vez med mestom in podeželjem.

e. Trajnostni razvoj podeželja

15. Lokalna ekološka živila v rimskih šolah in vrtcih, Italija

Projekt Vse za kakovost teče od leta 2001.

Občina Rim kot pobudnik zaveznitva in povezave med starši, šolo in pridelovalci.

Obroki v šolah in vrtcih so iz ekološko pridelanih živil v veliki večini lokalnega porekla (300.000 obrokov dnevno).

Občinska administracija nadzoruje proces javnih storitev v vseh fazah: dobava hrane, skladiščenje živil, priprava, kuhanje in distribucija hrane.

Zmanjševanje okoljskega odtisa hrane, krepitev lokalne ekonomije, kakovostna hrana po dostopni ceni za vse otroke, pozitiven vpliv na zdravje.

16. Ekološka vas Čadrg

V vasi so od petih ekološke štiri kmetije.

Živina se poleti pase zunaj, pozimi jo krmijo s travno silažo in senom.

Lastna blagovna znamka: sir Tolminc, pridelan v vaški sirarni.

Skoraj polovica vaščanov mlajših od 30 let.

Zmanjševanje okoljskega odtisa krme za govedo, izboljšanje dohodka prebivalcev vasi, dvig kakovosti življenja na podeželju, nadaljevanje tradicije.

Mednarodna priznanja in nagrade.

f. Trajnostna proizvodnja in potrošnja

17. Zeleno javno naročanje na Dunaju, Avstrija

Zeleno javno naročanje so na Dunaju uvedli 1998.

Za spodbujanje okolju prijaznih metod se v javna naročila in razpise vključi katalog/seznam okoljskih kriterijev.

Okoljska merila (trenutno jih je 26) so pri javnem naročanju upoštevana skupaj z finančne preudarnostjo, zahtev glede kakovosti, varnosti zaposlenih in praktično uporabnostjo.

Zmanjšanje emisij CO₂: 30.000 ton letno.

Drugi razlogi za izbor: finančni prihranki 17 milijonov evrov na leto, pozitiven vpliv na zdravje.

18. Centri ponovne uporabe

Kraji: Tuncovec pri Rogaški Slatini, Kranj, Ljubljana, Trebnje, Dol pri Hrastniku, Celje, Velenje, Miklavž na Dravskem polju.

Diagnostika, inovativna obnova, prenova rabljene opreme in izdelkov, ki bi bili sicer uvrščeni med kosovne odpadke.

Zaposlovanje težje zaposljivih oseb.

Trajnostni razvojni model: varstvo okolja, socialna enakost, ekonomska upravičenost.

Podaljšanje življenjske dobe izdelkov, zmanjševanje količin odloženih odpadkov, varčevanje z surovinami ter naravnimi viri, promocija socialnega podjetništva, lokalna delovna mesta, promocija obrtnih poklicev.

g. Prilagajanje na podnebne spremembe

19. Program za podporo prilagajanju na podnebne spremembe, Velika Britanija

Program ustanovljen v Oxfordu leta 1997.

Pomoč vseh sektorjev pri prilagajanju na podnebne spremembe.

Spletna stran: orodja in metode za prilagajanje, študije, scenariji razvoja podnebja, socioekonomski scenariji, publikacije.

Program vključuje tudi prakse prilagajanja, ki hkrati tudi znižujejo izpuste TGP.

Uspešno ukrepanje ob neurju s poplavami septembra 2010.

20. Neurje prizadelo 137 občin v 12 regijah

Na ozemlje Slovenije je v 48 urah padlo v povprečju 170–180 mm padavin - največja količina v takšnem časovnem obdobju v zadnjih 60 letih.

Pravočasno opozorilo ARSO omogočilo dobre priprave prebivalcev in sile za zaščito, reševanje in pomoč na grozečo ujmo.

Zgledno sodelovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč, organiziranih na lokalni, regionalni in državni ravni, Policije in Slovenske vojske.